

Høringsinnspill ved høring av Bonn, Bonneholet, Melåa, Trillemarka (utv), Fjella og Burumtjern (utv), Smihagen og Høgsmosan og geitåsen (utv) 10.11.2023 – 25.1.2024

Lokale og regionale høringsinstanser som har hatt verneforslaget til uttalelse:

Akershus bonde- og småbrukarlag	Naturvernforbundet Fredrikstad og Hvaler
Akershus bondelag	Naturvernforbundet i Buskerud
Akershus og Oslo Orienteringskrets	Naturvernforbundet i Indre Østfold
Akershus sau og geit v/ Jon Skretting	Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Akershus Skikrets	Naturvernforbundet i Østfold
Birdlife Oslo og Akershus	Nore og Uvdal kommune
Buskerud Bonde- og Småbrukarlag v/ Kjetil Jørstad	Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus
Buskerud Bondelag	Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud
Buskerud botaniske forening	Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold
Buskerud Orienteringskrets	Norges sopp og nyttevekstforbund
Buskerud ornitologiske forening	Norgesnett AS
Buskerud Sau og Geit	Numedals-Laugens Brugseierforening
Buskerud Skikrets	Uvdal kraftforsyning,
DIF Orientering (Drøbak Frogn idrettslag)	Godfarfoss Kraft AS
DNT Akershus	Norsk Ornitologisk Forening, Oslo/Akershus
DNT Indre Østfold	Drøbak/Frogn
DNT Nedre Glomma	Birdlife avd. Østfold
DNT Oslo og Omegn	Oslo og Omland Friluftsråd
Elvia AS	Oslofjordens friluftsråd
Forum for Natur og friluftsliv - Akershus	Rakkestad energi
Forum for natur og friluftsliv – Buskerud	Rakkestad kommune
Forum for Natur og friluftsliv Østfold	Rollag elektrisitetsverk AS
Frogn kommune	Rollag kommune
Frognmarkas Venner	Sopp- og nyttevekstforening Fredrikstad
Hallingdal kraftnett AS	Sopp og nyttevekstforening Indre Østfold
Hol kommune	Uvdal kraftforsyning
Nore og Uvdal kommune	Viken fylkeskommune
Hvaler kommune	Viken Idrettskrets
Interessegruppa Mer Villmark Nå	Viken Natur og Ungdom
Marker kommune	Østfold bonde- og småbrukerlag
Midtnett AS	Østfold bondelag
Modum kommune	Østfold Botaniske Forening
	Østfold O-krets

Sentrale høringsinstanser som har hatt verneforslaget til uttalelse:

Arbeids- og sosialdepartementet	Norsk Biologforening
Avinor AS	Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Bane NOR SF	Norsk Botanisk Forening
Den Norske Turistforening	Norsk Industri
Direktoratet for mineralforvaltning	Norsk institutt for bioøkonomi
Forsvarsbygg	Norsk institutt for naturforskning
Friluftslivets fellesorganisasjon	Norsk Organisasjon for Terrenghyking
Friluftsrådernes Landsforbund	Norsk Orkideforening
Jernbanedirektoratet	Norsk Ornitologisk Forening
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Norsk Sau og Geit
KS	Norsk Zoologisk Forening
Kystverket	NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi
Landbruksdirektoratet	NTNU, Ringve botaniske have
Luftfartstilsynet	NTNU, Vitenskapsmuseet
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	Oljedirektoratet
Natur og Ungdom	SABIMA
NHO Reiseliv	Statens Kartverk
Norges Bondelag	Statens Vegvesen
Norges Fjellstyresamband	Statkraft SF
Norges Geologiske Undersøkelser	Statnett SF
Norges Handikapforbund	Statskog SF
Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité	Stedsnavnstjenesten for Østlandet og Agderfylkene
Norges Jeger- og Fiskerforbund	Telenor Servicesenter for nettutbygging
Norges Luftsportsforbund	Universitetet i Bergen
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap
Norges Miljøvernforbund	Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage
Norges Naturvernforbund	Universitetet i Tromsø
Norges Orienteringsforbund	Vegdirektoratet
Norges skogeierforbund	Viken fylkeskommune
Norges Televisjon	WWF-Norge
Norges vassdrags- og energidirektorat	
Norsk Bergindustri	
Norsk Biologforening	
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	
Norsk Botanisk Forening	

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 29.04.2022
Vår ref: 22/02234-2
Deres ref:

Uttalelse til oppstart av verneprosess for Holum skog, Melåa, Skøienåsen, Fuglen og Ømyr, Høgsmosan og Geitåsen, Ravndalen og Kolknuten i Nittedal, Modum, Aremark, Gjerdrum, Lillestrøm og Kongsberg kommuner

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 1. april 2022.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i vernesaker etter naturmangfoldloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Statsforvalteren i Oslo og Viken melder oppstart av 3 nye områder:

- Holum skog i Nittedal kommune
- Melåa i Modum kommune
- Skøienåsen i Lunner kommune.

Det meldes samtidig utvidelse av eksisterende naturreservater:

- Fuglen og Ømyr i Aremark kommune
- Høgsmosan og Geitåsen i Gjerdrum og Lillestrøm kommuner
- Ravndalen i Nittedal og Gjerdrum kommuner
- Kolknuten i Kongsberg kommune.

Skogvernet skal bidra til at ingen arter og naturtyper utrykkes og at et representativt utvalg av norsk natur bevares for kommende generasjoner.

Uttalelse fra DMF

Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er derfor viktig. Dersom ressursene bygges ned eller båndlegges på en annen måte, er de i mange tilfeller utilgjengelig i overskuelig framtid.

DMF er i denne sammenhengen opptatt av at mineralressurser som har eller kan ha verdi ved uttak og utnyttelse, blir hensyntatt i verneprosessen. Naturområdene som forslås vernet, kan inneholde mineralforekomster som kan gi grunnlag for fremtidig verdiskaping og næringsutvikling.

DMF har gått igjennom samtlige områder som er foreslått vernet:

- *Kolknuten* berører undersøkelsesrett 0089/2021 Kisgruva. Innenfor dette rettighetsområdet ligger forekomsten Kisgruva¹ som er vurdert til å være av regional betydning som kobberforekomst. DMF viser til uttalelse gitt til tidligere utvidelser av Kolknuten 02.08.2019 (vedlagt), hvor vi påpekte at vern av områder kan være til hinder for å drive undersøkelser etter mineralske ressurser. Informasjon om bergrettigheter er tilgjengelig i vårt kartinnsyn².

Det er viktig at det i den videre verneprosessen vurderes hvordan viktige mineralressurser kan undersøkes innenfor verneområdene i fremtiden. Det vil være uheldig dersom vernet begrenser muligheten til å undersøke og eventuelt utnytte ressursene i kjente forekomster. Dette gjelder spesielt i dette området når det er kjente forekomster som er ønsket å undersøke. Vern kan da potensielt være til hinder for tilgangen til ressurser som enda ikke er avdekket, men som kan bli påvist som følge av undersøkelser i eller i nærheten av verneområdene. DMF vil i utgangspunktet fraråde vern som sammenfaller med undersøkelsesretter som er knyttet til viktige mineralske forekomster. DMF ber om at rettighetshaver får informasjon om verneprosessen og får mulighet til å uttale seg.

Vi viser til vernebestemmelsene som er gitt for eksisterende verneområde Kolknuten, der det er tatt inn i forskriften § 7 mulighet for å kunne gi dispensasjon knyttet til prøveboring for mulig framtidig underjordsdrift av mineralforekomster innenfor området. Dersom det likevel skal arbeides videre med verneforslaget er det viktig at § 7 videreføres for eventuelle utvidelsesområder.

- Deler av *Melåa* i Modum kommune berører grusforekomsten Melåtangen som er vurdert til liten betydning av Norges geologiske undersøkelse (NGU)³.
- *Skøienåsen* i Lunner kommune berører karbonatmineralforekomsten Askilsrud som er vurdert til liten betydning av NGU⁴.

¹ NGU faktaark, Kisgruva:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visImiNasOreOmr.php?objid=6096&p_spraak=N

² DMFs kartinnsyn: <https://minit.dirmin.no/kart/>

³ NGU faktaark Melåa:

https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Oppslag_KS.Alle_fkom_komm?p_kommunenr=3047

⁴ NGU faktaark, Askilsrud karbonatmineral:

<https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visIndustrimineraler.php?objid=8638&lang=nor>

- Utvidelse av *Fuglen og Ømyr* i Aremerk kommune berører jernmetallforekomsten Holmegildfjell som er vurdert av NGU til liten betydning⁵.

Forekomster som ikke ble vurdert som viktige på tidspunktet forekomsten ble verdivurdert kan likevel bli viktige i framtida. Det må derfor innhentes mer informasjon om forekomstene, og innarbeides vurderinger av konsekvensene for tilgangen til ressursene som følge av vern i det videre arbeidet med verneprosessen.

For de øvrige områdene kan ikke DMF se at de foreslåtte verneområdene berører registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonssjef

Kristine Stenvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Kristine Stenvik

Vedlegg:

19_01208-5 Uttalelse til høring av verneforslag for skog i Buskerud og Akershus 649971_17_1 (1)

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og
Viken

Postboks 325

1502 MOSS

⁵ NGU faktaark, Holmegildfjell jernmetall:

<https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visMetaller.php?objid=6621&lang=nor>

Til Statsforvalteren i Oslo og Viken

Ref Statsforvalterens Høring av forslag om vern av skog (2023/42380) publisert 13.11.23

Høgsmåsan utvidelse; Høringsuttalelse fra Akershus og Oslo orienteringskrets

1. Sammendrag

Akershus og Oslo orienteringskrets er positiv til forslaget til vern, under forutsetning av at vernebestemmelsene justeres til at orientering tillates uten søknad.

2. Om bruken av området

Området har vært i bruk til orientering siden 60-tallet. Noen få ganger har deler av området vært brukt til konkurranse, men mest til turorientering i regi av Østmarka orienteringsklubb og Nittedal orientering. Vi er glade for at vår bruk av området ikke har skadet verneverdiene.

Siden 2008 har Norsk Orientering (Akershus og Oslo orienteringskrets) hatt årlige møter med Fylkesmannen/Statsforvalteren. Orienteringsposter er lagt slik at sårbare områder for ferdsel ikke benyttes, i tråd med [Avtale om orienteringsidrettens forhold til naturmiljø og rettighetshavere](#) og Norsk Orienterings regelverk, se vår [webside](#).

Det er også mye annen bruk av området, det er hytter på alle kanter av området, hvor hyttebeboerne benytter området.

3. Klassifisering av bruken av området

Da Markaloven kom i 2008, foreslo friluftslivsorganisasjonene formuleringer i vernebestemmelsene som i større grad tillater orientering, og dette ble tatt til følge. Naturresevater i Oslomarka, vernet etterpå, har fått disse formuleringene. Det er derfor overraskende at de foreslåtte vernebestemmelsene ikke tillater orientering, annet ved en søknad hjemlet i forskriftsforslagets §8.

Siden det utvidede området inkluderer områder som er brukt til orienteringsarrangementer kan vi heller ikke se at forskriftsforslaget er utarbeidet i henhold til brev fra Miljødirektoratet til Norsk Friluftsliv 9. september 2020, hvor det anføres «Miljødirektoratet understreker at verneforskriften skal tilpasses det enkelte verneområde, etter en vurdering av verneverdier og brukerinteresser i det enkelte området». Vi foreslår derfor alternative bestemmelser i punkt 4 under.

4. Forslag til endringer i bestemmelsene

I tråd med vår argumentasjon over, ber vi om at §3d omformuleres, slik at orienteringsarrangementer kan tillates.

Vi ber også om at §4 får et nytt underpunkt som gir tillatelse til orientering.

Vårt forslag til generelt unntakspunkt er

«Orienteringsløp og turorientering, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt på fylkesnivå i henhold til pkt. 2.2. i Avtale om retningslinjer for o-idrettens forhold til naturmiljø og rettighetshavere av 3.12.1989, samt at øvrige relevante punkter i avtalen følges.»

Oslo, 28.11.2023

Med vennlig hilsen

Terje Linløkken
Kretsleder
Akershus og Oslo orienteringskrets

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 03.01.2024
Saksref: 202204101-7
Deres ref.: 2023/42380
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Dag Terje Jenssen
Telefon:
Mobil: +4791656226
E-post: dag.terje.jenssen@banenor.no

Høring av verneforslag for ni skogområder i Viken - Tresvik og Brattholmen, Bonn, Bonneholet, Godfarfoss og Melåa - Område som utvides - Trillemarka-Rollagsfjell, Fjella og Brumtjern, Smihagen og Høgsmåsan og Geitåsen. Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev, datert 10.11.2023.

Bane NOR har vurdert verneforslagene og har ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
assisterende sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Dag T. Jenssen
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Deres dato

Vår dato
2024-01-15

Deres referanse

Vår referanse

Vår saksbehandler
EMIAAE

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Kopi til

Svar på varsel om oppstart av verneplan for 9 skogområder i Viken fylke.

Elvia AS («Elvia») viser til utsendt varsel den 10.11.2023 om oppstart av arbeid med verneplan for 9 skogområder i Viken fylke.

Elvia har etter energiloven anleggs- og områdekonsesjon deler av Viken fylke. Dette innebærer at nettselskapet etablerer og drifter strømnettet i fylket (høyspent og lavspent fordelingsnett).

Nettselskapet har ikke anlegg innenfor områdene Tresvika og Brattholmen, Bonneholet, Godsfarfoss, Melåa, Høgsmosan og Geitåsen naturreservat, Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat og Fjella og Burumtjern naturreservat. Denne uttalelsen gjelder verneområdene Bonn og Smiehagen hvor nettselskapet har følgende anlegg frittliggende nettstasjoner, høyspent linjer og kabler, og lavspent linjer og kabler innenfor verneområdet. Det er heller ikke planlagt noen tiltak utenom vanlig vedlikehold, på nettet innenfor disse områdene i tiden fremme

Det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende anlegg. I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen. Elvia ber om at standardbestemmelsene knyttet til nettanlegg inntas i vernebestemmelsene.

Vennligst ta kontakt dersom det skulle være spørsmål eller uklarheter. Kontaktinformasjon:

firmapost@elvia.no

Med vennlig hilsen

Elvia AS

Emilie Aaen

Studentressurs

Avdeling Rettigheter
emilie.aaen@elvia.no

Vedlegg:

- Kart

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Une Sand	05.01.2024	2020/98-67/315
Postboks 325		Tidligere dato	Tidligere referanse
1502 MOSS			2023/42380

Høring av verneforslag for ni skogområder i Viken

Vi viser til forslag om vern av fem nye naturreservat og utvidelse av fire eksisterende naturreservat i Viken.

Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Områdene som foreslås vernet er:

- Tresvika og Brattholmen, Hvaler kommune
- Bonn, Frogn kommune
- Bonneholet, Frogn kommune
- Godfarfoss, Nore og Uvdal og Hol kommuner
- Melåa, Modum kommune

Områdene som foreslås utvidet er:

- Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune
- Fjella og Burumtjern naturreservat, Marker og Rakkestad kommuner
- Smihagen naturreservat, Frogn kommune
- Høgsmåsan og Geitåsen (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner

Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy. Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.

Med hilsen

Bjørn Bergesen
Leder Arealplan
Eiendomsforvaltning
Forsvarsbygg

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Fra: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no]
Sendt: 13.11.2023 12:53:53
Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Utvidelse av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat - bakenforliggende eiendom

Arkiveres på sak 2023/42380.

Med vennlig hilsen

Eldfrid Engen

seniorrådgiver

Statsforvalteren i Oslo og Viken

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon 32 26 68 09

:

E-post: eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/ov

Fra: Laila Vedhus Solberg <la-ve-so@online.no>

Sendt: mandag 13. november 2023 12:10

Til: Engen, Eldfrid <eldfrid.engen@statsforvalteren.no>

Kopi: ellen.skarsten@rollag.kommune.no; se@viken.skog.no

Emne: SV: Frivillig vern, utvidelse Trillemarka og Rollagsfjell NR - Grensegang mellom gnr/bnr 44/2 Rollag kommune og gnr/bnr 43/1 Gunnar Solberg

Hei

Legg inn våre kommentarer i e-post 07.11.23. Vi vil komme med ytterligere merknader i høringen.

Laila og Gunnar Solberg

Den Fri, 10 Nov 2023 14:31:48 +0000, "Engen, Eldfrid"
<eldfrid.engen@statsforvalteren.no> skrev:

Hei!

Høringsforslaget går ut nå i tråd med det jeg beskrev i forrige epost.

Her er link til nettsiden vår om høringen: [Høring av forslag om vern av ni skogområder | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

Du vil få brev i posten.

Alle merknader må inn i saksarkivet vårt. Hvis du ønsker det, så legger jeg eposten du sendte 7. november inn på saken. Dersom du har ytterligere merknader, kan du komme med dette i høringen, send det til vårt postmottak: sfovpost@statsforvalteren.no.

Med vennlig hilsen

Eldfrid Engen

seniorrådgiver

Statsforvalteren i Oslo og Viken

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon 32 26 68 09

:

E-post: eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/ov

Fra: Laila Vedhus Solberg <la-ve-so@online.no>

Sendt: tirsdag 7. november 2023 21:54

Til: Engen, Eldfrid <eldfrid.engen@statsforvalteren.no>

Kopi: ellen.skarsten@rollag.kommune.no; se@viken.skog.no

Emne: SV: Frivillig vern, utvidelse Trillemarka og Rollagsfjell NR - Grensegang mellom gnr/bnr 44/2 Rollag kommune og gnr/bnr 43/1 Gunnar Solberg

Hei

Her var det mye som vi ikke kan akseptere siden dette gjelder frivillig vern som påfører oss og våre etterkommere ulemper og begrensinger på gnr,43/1 for all fremtid! Generelt må det gjøres vesentlige endringer i forvaltningsplanen før den sendes ut til høring. Vi fyller inn med **rødt** våre kommentarer i underliggende e-post.

Håper dere har forståelse for våre syns.pkt. og hensyntar dette.

Laila og Gunnar Solberg
Grunneier 43/1

Den Tue, 7 Nov 2023 11:45:10 +0000, "Engen, Eldfrid" <eldfrid.engen@statsforvalteren.no> skrev:

Hei!

Jeg viser til e-poster og telefonsamtale og gir her en oppsummering av svar på dine spørsmål til forslaget om utvidelse av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

Vedlikehold av traktorvei før vernevedtak, vei-eierne er ansvarlig for dette, det må lages en plan, Statsforvalteren holdes orientert. **OK.**

Vedlikehold av traktorvei etter vernevedtak

Dagens verneforskrift sier i § 4 nr. 10 at vernet ikke er til hinder for vedlikehold av bygninger, veier og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet og som er listet opp og kartfestet i forvaltningsplanen. Med «vei» menes både bilvei og traktorvei. De to eksisterende traktorveiene på gbnr. 44/2 vil bli tatt inn i forvaltningsplanen når den oppdateres, og de vil da kunne vedlikeholdes. Hvis det er behov for vedlikehold før forvaltningsplanen er formelt oppdatert, vil det bli gitt tillatelse etter søknad.

Er det å tolke som at tillatelse automatisk vil bli gitt? Isåfall hvorfor er det behov for søknad? Oppgradering, utvidelse eller omlegging av vei vil ikke være tillatt. **Dersom dette er å forstå bokstavelig som du skriver, så betyr dette for oss at vi og våre etterkommere får begrenset våre muligheter til bruk av eiendommen, spesielt skogsdrift.**

Angående kostnader til vedlikehold av veiene: bruk og eierandeler i en vei er i utgangspunktet en privatrettslig sak mellom de ulike andelseierne i veien.

Vårt synspunkt er at dette løses på samme måte som øvrige veier med flere eiere /ulike andeler.

Motorferdsel i forbindelse med drift av bakenforliggende skog

Dagens forskrift åpner for at det kan gis dispensasjon for transport av varer, materialer, utstyr og ved til hytter og setre, § 5 punkt 12 d, men det er ingen bestemmelser om motorferdsel for drift av bakenforliggende skog. Vi foreslår i denne høringen at det tas inn et nytt punkt som åpner for motorferdsel på de to traktorveiene på kommunens eiendom, gbnr. 44/2, i forbindelse med drift av bakenforliggende skog. **Formuleringen i nytt pkt. må endres fra drift av bakenforliggende skog til næringsvixsomhet for da vil det også omfatte landbruk og fiske. Dispensasjon må være generell uten behov for søknad, såfremt formålet er næring.**

Du tar også opp muligheten for transport på tvers, utenom traktorveien, for å spare kjørelengde. Motorferdsel i terrenget for drift av bakenforliggende skog eller opparbeiding av nye traktorveier er ikke ønskelig i vernet område, og det vil ikke være aktuelt å åpne for transport av tømmer eller utstyr utenom eksisterende traktorveier. Dette ville gått over en annens eiendom som frivillig er meldt inn til vern. **Da må det kompenseres for merkostnader for transport, hvordan vil beregninger av dette gjøres for all fremtid? Hvorfor ble ikke transport over annens eiendom vurdert når dere startet utredning av frivillig vern på eiendom gbnr. 44/2 siden det er normalt v/tømmerdrift.?**

Motorferdsel for tilsyn med dyr på beite

Verneforskriften sier at det er tillatt med nødvendig motorferdsel på eksisterende veier definert i forvaltningsplan i forbindelse med tilsyn med husdyr på beite.

Forvaltningsplanen utdyper dette og sier at med «nødvendig motorferdsel» forstås inntil 15 turer for en beitesesong. Statsforvalteren vil bemerke at forvaltningsplanen har veiledende retningslinjer, men den er ikke rettslig bindende. Så vidt vi kjenner til har storfebeite og behov for daglig tilsyn ikke vært diskutert i forvaltningen av naturreservatet. Dersom dette skulle bli aktuelt kan forvaltningsstyret vurdere den konkrete saken. **Det må gjøres endringer i forvaltningsplan, der det ikke er noen begrensninger på antall turer pr. beitesesong. Deres formulering "Dersom dette skulle bli aktuelt kan forvaltningsstyret vurdere denne konkrete saken" vitner om manglende kompetanse på landbruksdrift og beitebruk. Det er ikke mulig å forutse hvor mange turer det vil være behov for, skal vi avstå fra tilsyn og oppfølging av budskap i påvente av behandling i forvaltningstyret?**

Eventuell erstatning

Før et eventuelt vern er vedtatt kan det ikke tas stilling til rent formelt om dere er erstatningsberettiget. Hvis naboene etter vernevedtak mener de har lidd et økonomisk tap på grunn av vernet, kan de søke om erstatning, jf. § 50 i naturmangfoldloven. **Dersom dere ikke tilpasser forvaltingsplanen ift.våre synspunkter før dette sendes ut på høring,så vet vi av erfaring at mine interesser ikke blir hensyntatt tilstrekkelig for at vi ikke blir skadelidene.Hva vil legges til grunn for ev.utmåling av erstatning?**

Vil begrensninger i fremtidig bruk av eiendommen ut over skogsdrift hensynas? Hvordan kan dere gjøre frivillig vern ved å først vedta vern og senere vurdere om,og i såfall hvor mye det skal kompenseres økonomisk? Har vi som nabo mulighet til å ikke akseptere vern av naboeiendom 44/2 fordi det medfører urimelige ulemper for meg?

Dersom dere velger å ignorere våre synspunkt så må dere iallefall komme med konkrete lovnader mht. erstatning så vi kan vurdere alternativ tilkomstvei før vi utaler oss i høring.

Videre verneprosess

Vi vil i løpet av noen få dager sende et verneforslag på høring, og dere som har bakenforliggende skog vil få brev om høringen. Dere kan sende merknader til verneforslaget.

Med vennlig hilsen

Eldfrid Engen

seniorrådgiver

Statsforvalteren i Oslo og Viken

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon 32 26 68 09

:

E-post: eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/ov

Kommentarer til høringsforslag, Utvidelse av Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat,

Rollag kommune.

I tillegg til våre tidligere kommentarer som er referert til i høringsdokumentet vil vi også kommentere at foreslått vernet område og foreslåtte begrensninger på traktorveiene Pipetjønndalen, Kløvdalsveien vil resultere i redusert tømmerhogst med uttransport på Øytjønnevegen.

- Bidrag fra uttransport tømmeret til veien frafaller.

-Innenfor foreslått vernet område vil tilpassing av vei og møteplasser for dagens tømmerbiler vil bli om mulig, vanskeliggjort og tidkrevende byråkratisk å gjennomføre.

Økonomien i Øytjønnevegen er allerede anstrengt, så ett hvert bidrag er viktig for å opprettholde ,veien, uten økt belastning for andelseierne.

Generelt er vi svært kritisk til høringsforslaget.

-Innspill vi har kommet med er fra Statsforvalter besvart/hensyntatt svært dårlig, ofte med svarene

«det må vi se på, etter søknad, henvisning til dagens forskrift for Trillemarka, ev. kompensasjon/erstatning/alternativ tilkomst til vår eiendom tas det stilling til etter vern. «

Denne håndteringen gjør oss svært usikker på hvilken konsekvens dette får for oss/vår eiendom som nabo og rettighetshaver/bruker av omtalt veinett i fremtiden. Slik vi forstår frivilling vern gis grunneiere ett konkret tilbud med forskrifter og erstatningssum som de kan velge å godta eller ikke,

Hvorfor får ikke naboer som blir sterkt berørt av vern , som i dette tilfellet omhandler utnyttelse av vår eiendom mulighet til å godta eller ikke?

I høringsdokumentet under Saksgang 3. pkt.2 som bla. omhandler konsekvenser. Det er ikke konkretisert hvilke konsekvenser/begrensninger dette medfører når det gjelder, bruk, vedlikehold og tilpassing av veiene til dagens maskiner for tømmerhogst. Med bakgrunn i våre innspill er Stadsforvaltern kjent med problematikken knyttet til dette, og da utdypet begrensninger vil påføre nabo med tidsbruk og økonomisk tap. Tydelig fremstilling av konsekvenser i høringen vil senere gi riktig grunnlag for de som skal ta stilling til tilrådning og senere beslutninger.

Foreslår at høringsdokumentet revideres og sendes ut på ny høring og da med en av følgende forslag til tilkomst uten ulemper/begrensninger til naboeiendom.

-Dagens veitrase +tillegg-sone 10m.hver side av vei utgår fra verneområdets flateareal inkl. verneforskrifter. Eget dokument som tinglyses på hjemmelshavere så ikke endring i forskrift vil endre forutsetningene i fremtiden.

- Alternativ tilkomst tilbys vår eiendom. (vil kunne benyttes av Gnr.42/6 og 42/7)

Laila og Gunnar Solberg

Grunneiere 43/1

Statsforvalteren i Oslo og Viken

sfovpost@statsforvalteren.no

Att: Sørheim, Maja Dineh

Oslo 15.01.2024

Innspill til verneforslag – saks nr. 2023/42380 – Bonneholet

Det vises til utsendt forlag om vern av nye skogområder med frist 15. januar 2024.

Innspill fra medeier i Avstikkeren 8, Gnr. 43/ Bnr. 91.

Jeg har sendt dere en søknad om utsettelse av fristen, men tillater meg å fremme mine innspill selv om vi ikke har fått drøftet verneforslaget inngående sammen.

Forslag til vernesone, som er inntegnet på deres sak, ligger inntil tomtegrensen vår og skråner innover i nedre del av eiendommen.

Skogen rundt eiendommen har i lengre tid blitt fortettet og klima på eiendommen har blitt vesentlig dårligere da skogen er tett på eiendommen. I tillegg har fortetningen av skogen medført en betydelig innsnevring av utsyn fra eiendommen. Verning av området vil dessuten fortette skogen ytterligere da skogshogst ikke tillates. Dette medfører økt fare for skade på eiendommen da trær som blir høyere med alderen blir mer utsatt for vind og kan falle over på eiendommen med det skadepotensialet dette medfører.

Eiendommens verdi og trivsel påvirkes sterkt av fortetningen rundt. Argumentet med fortetning er så tungtveiende at det har fått sin egen særbestemmelse i naboloven.

<https://lovdata.no/lov/1961-06-16-15/§3>

Utdrag fra loven, §3

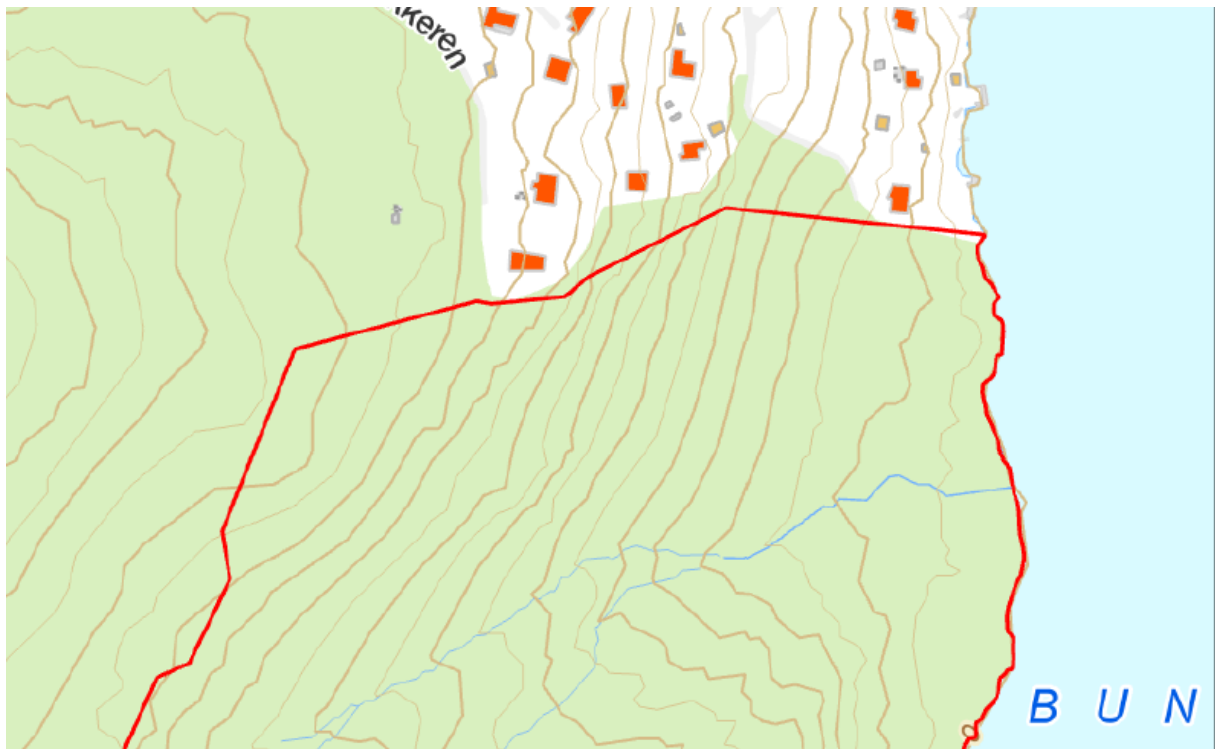
Er det ikkje nemnande om å gjera for eigaren eller for naturmangfaldet på staden, må eigaren ikkje ha tre som er til skade eller serleg ulempe for grannen, nærare hus, hage, tun eller dyrka jord på granneeigedommen enn tredjeparten av trehøgda. Kongen kan gjeva nærare føresegner om målingsmåten.

Hekk som er lågare enn 2 meter, er ikkje ulovleg etter denne paragrafen. Hekk som lyt reknast for grannegjerde, går ikkje inn under denne lova.

I dette tilfelle er det ikke hekk under 2 meter som regnes som ulempen for eiendommen, argumentet er trær som er vesentlig høyere enn 2 meter.

Det anbefales derfor at vernegrensen endres slik at tre felling kan utføres for å sikre utsyn og hindre fortetning ytterligere, se inntegnet forslag til vernegrense på bilde 2.

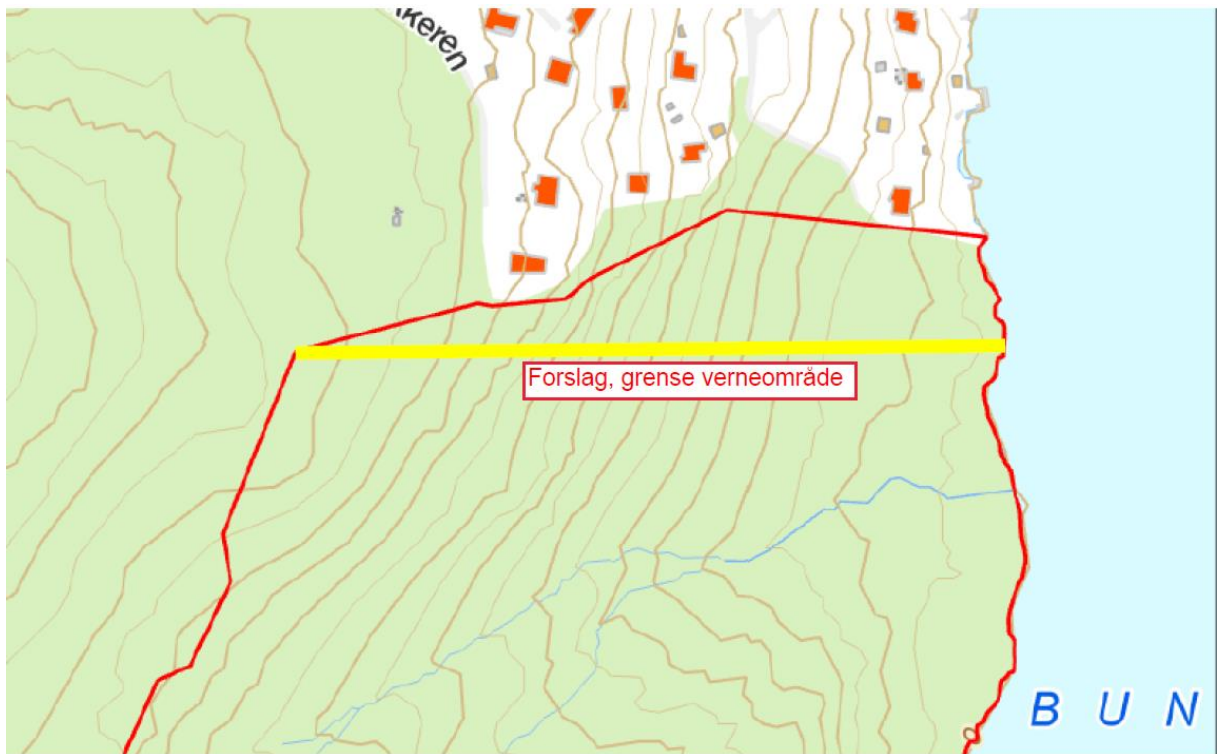
Utklipp fra kart Bonneholet

Bilde 1. Forslag fra statsforvalteren til vernegrense.

Med det forslaget vi har til ny foreslått grense vil innsnevringen av verneområdet utgjøre en ubetydelig del av arealet totalt sett. Innsnevringen får i realiteten ikke noe innvirkning på formålet til verneforslaget, da naturreservatets arter og naturtyper vil bestå og kunne videreutvikle seg, bare på et litt mindre område.

Utklipp fra kart Bonneholet med inntegnet nytt forslag til verneområde, se neste side bilde 2, Inntegnet forslag med gul linje.

Innpillet til saken, forslag om vern av nye skogområder, sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken for behandling.

Med hilsen
Linn Søderlund (sign.)

Til: Statsforvalteren i Oslo og Viken,
sfovpost@statsforvalteren.no

Søndre Sandås, 15. januar 2024

Merknader til verneforslag for Bonna, Bonneholet og utvidelse av Høgsmåsan og Geitåsen, saksnummer 2023/42380

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til deres saksnummer 2023/42380; høring av forslag om vern av ni skogområder i Viken, med høringsfrist 15. januar 2024.

Høgsmåsan og Geitåsen, Lillestrøm kommune (utvidelse)

Siden Høgsmåsan ble foreslått utvidet som verneområde har det kommet mer informasjon om naturverdiene nord og øst for reservatet. Det gjelder to delområder; Klintehøgda og Ulvedalen.

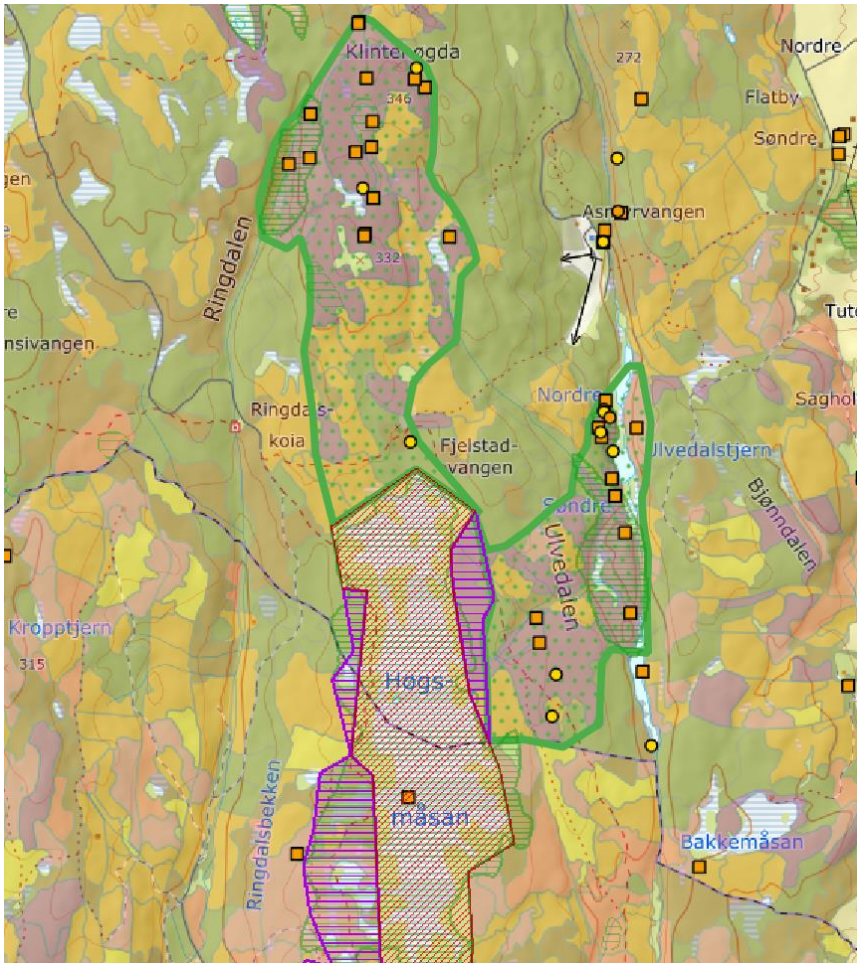
Klintehøgda:

Her er det registrert flere nært truete og sårbare gammelskogsarter som er avhengig av kontinuitet av dødved og gammel naturskog. Topplatået av Klintehøgda inneholder mye gammelskog på over 130 år. Der er også en gammel boreal løvskog DN-13 naturtype med B-verdi og to C-verdi gammel barskog naturtyper. Røddlisteartene i området er tilknyttet furu, gran og løvtrær. Det er også variasjon i røddlisteartenes tilknytning til gran i flere nedbrytningsgrader og sjiktning. Med andre ord er det stor variasjon av sentrale elementer for røddlistearter i området.

Ulvedalen:

Området består stort sett av gammel barskog og inneholder to naturtypelokaliteter med henholdsvis A-verdi og B-verdi (DN-13), utforming gammel barskog. Det er også registrert flere trua (EN, VU) og nær truete (NT) arter i området. Flere av artene funnet i Ulvedalen er tilknyttet produktiv skog (grankullskorpe, rosenjodskinn, rustskinn, prikkporekjuke og sjokoladekjuke). Lavereliggende produktiv skog er en mangel i skogvernet, og området innfrir dette på en god måte. Det er også et område med en krevende karplanteflora (myskemaure (NT), tysbast)

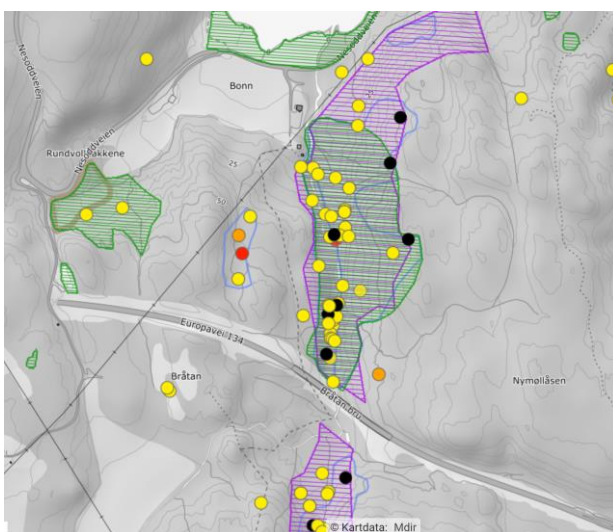
Disse to områdene, begge grensende mot Høgsmåsan, er viktig å få med når reservatet blir utvidet. Her er det nylig registrert arter med hittil få tidligere funn i Romeriksåsene. Begge områdene innfrir mangler i skogvernet. Informasjonen om disse artene var ikke tilgjengelig når verneforslaget kom. Det er derfor viktig at den nye kunnskapen om naturverdiene nå blir tatt med i det videre arbeidet med vern i Romeriksåsene.

Grønn med prikker; forslag om utvidelse. Oransje firkant er artsforekomster i rødlistekategori NT (nær truet), gul runding er artsforekomster i rødlistekategori VU (sårbar), oransje runding er rødlistekategori EN (sterkt truet).

Bonna, Frogne kommune

Vest for verneforslaget, nord for Europavei 134, er registrert en nøkkebiotop med rødlisteartene klengekjuka, flammekjuka og gul snyltekjuka. Også skogen inntil nøkkelbiotopen har betydelig innslag av stående død ved som kan observeres på flyfoto. Her bør vurderes en arrondering som strekkes mot øst, avgrenset av kraftlinja og europaveien.

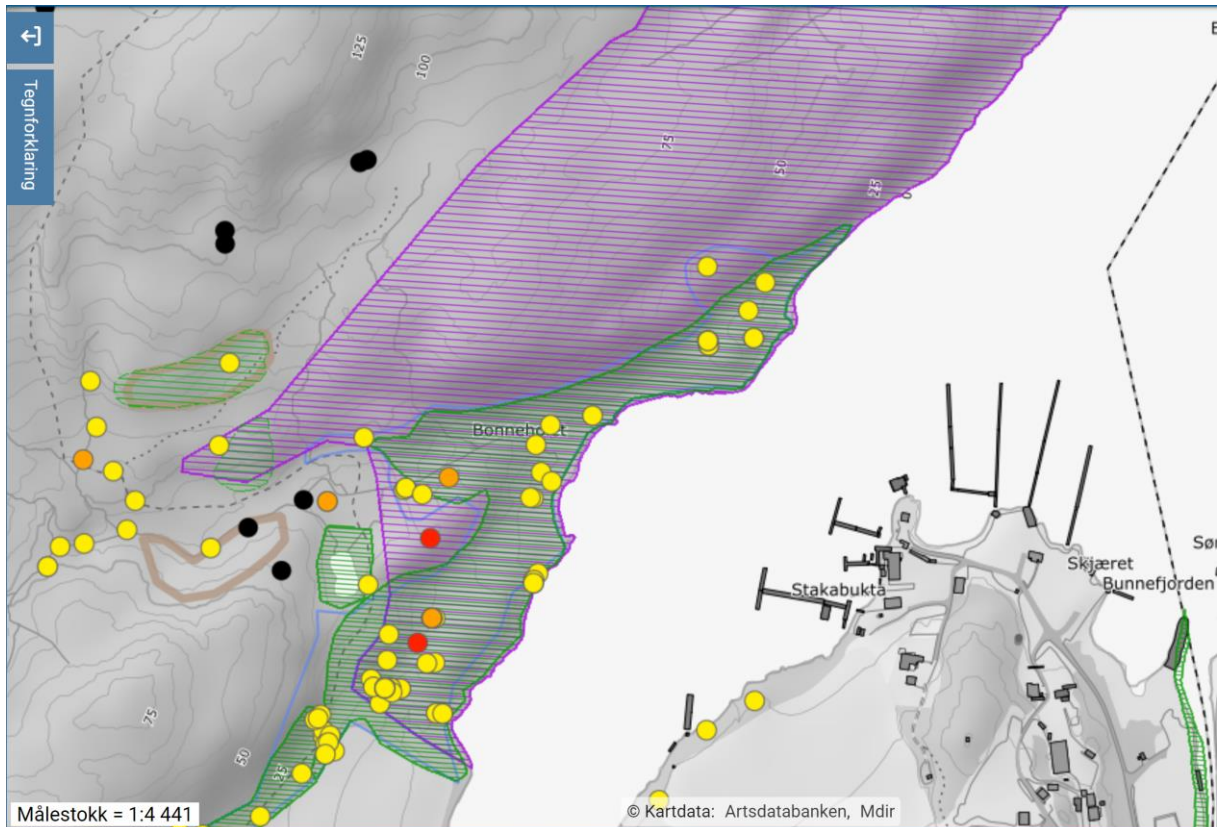

Kartutsnitt fra NIBIOs Kilden som viser foreslått verneområde, naturtyper og nøkkelbiotoper.

Bonneholet, Frogg kommune

Sørøst for foreslått verneområde finnes registrerte naturverdier som ikke er innlemmet:

- To ikke-utvalgte livsmiljøer av «liggende død ved» hvorav den nordre også er registrert som naturtype gammel fattig edellauvskog (DN-13, C-verdi). I de to livsmiljøene og omkransende og mellomliggende skog finnes flere registreringer av rødlistearter knyttet til dødved: svartsonekjuka, gul snyltekjuka, klengekjuka og rynkeskinn.
- Nord for naturtypen er også to lokaliteter med funn av hhv. grønnsko (NT), svartsonekjuka (NT), prikkporekjuka (EN) og grankullskorpe.
- Dammen registrert som naturtype Bunn N (naturtypeid BN00050259, DN-13, B-verdi) grenser til verneforslaget, men er holdt utenfor.

Kartet viser rødlistearter (inkl. ask) som sirkler, naturtyperegistreringer i grønnskravering og ikke-utvalgte livsmiljøer i skog i beige, tykk strek. Kartutsnitt fra NIBIOs Kilden.

En arrondering som omfatter disse områdene, vil forsterke kvalitetene ved det foreslåtte verneområdet.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Håkon Eide Gundersen (sign.),
Daglig leder

Nikolai Norman (sign.),
Styreleder

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår dato: 02.01.2024

Vår ref.: 202317657-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Uttalelse på høring av forslag om vern av ni skogområder i Viken

Vi viser til melding om høring om verneprosess for Tresvika og Brattholmen – Bonn – Bonneholet – Godfarfoss – Melåa – Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat - Fjella og Burumtjern naturreservat - Smihagen naturreservat - Høgsmåsan og Geitåsen,

NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- Godfarfoss grenser til regulert elvestrekning, høyeste regulert vannstand til vannmagasin og Godfarfoss kraftverk. **Vi ber statsforvalter om å ha tett dialog med Statkraft, Numedals-Laugens Brugseierforening og Godfarfoss Kraft AS for å ivareta deres behov. Vi ber selskapene om å uttale seg, selv i tilfeller uten konflikt.**
- Både Godfarfoss og Bonn grenser med nettlinjler. Av de standardbestemmelser har verneforskriftene til disse områdene kun bestemmelser for drift, vedlikehold og istandsetting i forbindelse med akutt utfall. Vi ber statsforvalter om å åpne for motorferdsel knyttet til vedlikehold og drift i verneområdene. **Vi ber statsforvalter å ta kontakt med netteierne og konsesjonærene Ulvdal Kraftforsyning AS, Hallingdal Kraftnett AS, Statnett, Elvia AS og Midtnett AS** for å vurdere behovet knyttet til oppgradering og fornyelse av nettanlegg og eventuelle nye prosjekter i disse områdene. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Vi ber selskapene om å uttale seg, selv i tilfeller uten konflikt.**
- I utvidelse av Smihagen naturreservat er det ingen energi- og vassdragsinteresser i selve området, men det går et nettanlegg eid av Statnett SF gjennom eksisterende naturreservat. Vi ser positive til at standardbestemmelser knyttet til nettanlegg har blitt inkludert i verneforskriften for Smihagen.
- NVE kan ikke se noen energiinteresser innenfor *Tresvika og Brattholmen, Bonneholet, Melåa, Trillemarka-Rollagsfjell (utv.), Fjella og Burumtjern (utv.), Høgsmåsan og Geitåsen (utv.)*. Områdekonsesjonærene til disse områdene er NorgesNett AS og Midtnett AS, Elvia AS, Rakkestad Energi AS, Rollag Nett AS. **NVE ber statsforvalter om å inkludere områdekonsesjonærene i adresselisten. Vi**

ber områdekonsesjonærene om å kommentere verneforslag med tanke på deres fremtidige planer. Vi ber om å uttale seg selv i tilfelle uten konflikter.

Godfarfoss:

- *Reguleringsmagasin og kraftverk:*

Deler av området grenser med høyeste regulerte vannstand (HRV) til reguleringsmagasinet Pålsbufjord som blir benyttet i forbindelse med kraftproduksjon av vannkraftverket Pålsbu. Numedals-Laugens Brugseierforening er regulant av Pålsbufjord og Statkraft AS eier kraftverket Pålsbu. **Vi ber statsforvalter å etablere tett dialog med Statkraft og Numedals-Laugens Brugseierforening** for å vurdere hvorvidt det foreslåtte verneområdet kommer i konflikt med drift av reguleringsmagasin, konsesjonsbestemmelser og sikre at deres behov er oppfylt. Vi ber om å vurdere om det kan oppstå behov for rydding med tilhørende motorisert transport i verneområdet i forbindelse med flomsikring.

Vern ned til HRV vil begrense mulighet for en eventuell økning av HRV i framtiden. Vi ber Statkraft og Numedals-Laugens Brugseierforening om å vurdere hvorvidt det er aktuelt med heving av HRV i framtiden.

I forbindelse med flere verneforslag som grenser til HRV har NVE opplevd at grunneierne ble kompensert opptil en meter over HRV for erosjon, nødvendig hogst og rydding i forbindelse med reguleringen og varierende flomvannstander i henhold til skjønnsavgjørelser eller avtale. Vi ber fylkesmannen om å oppfordre skogeieren til å opplyse om det er noen privatrettslige forhold i det foreslåtte verneområdet, som vil kunne få betydning for vernet.

Verneområdet grenser med en regulert strekning i Numedalslågen vassdraget og ligger nært Godfarfoss kraftverk som har en tilhørende kraftverkstunnel som går under verneområdet. Godfarfoss Kraft AS eier Godfarfoss kraftverk. Når verneområde omfatter eller grenser med regulert vassdrag er bestemmelsene om rydding i forbindelse med flomsikring standard i konsesjonsvilkår. NVE ber om å ivareta dette behovet i verneforskriften ved å legge inn bestemmelser som sikrer rydding med tilhørende motorisert transport. Som et eksempel viser vi til bestemmelser i §4j, 6h og 7r, t i forskrift om vern av Dokkajuvet naturreservat, Nordre Land kommune

<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2021-03-19-793>

NVE ber statsforvalter å ta kontakt med Godfarfoss Kraft AS for å ivareta deres behov knyttet til drift, vedlikehold, konsesjonsbestemmelser og en eventuell oppgradering og utvidelse av kraftverk. Vi ber Numedals-Laugens Brugseierforening, Statkraft AS og Godfarfoss Kraft AS å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

- *Nettanlegg*

Både Statnett SF og Hallingdal Kraftnett AS eier en nettlinjer som grenser med Godfarfoss. Hallingdal Kraftnett AS og Uvdal Kraftforsyning SA er områdekonsesjonærer. NVE ser at det er inkludert bestemmelser for vedlikehold og akutt utfall, men mangler bestemmelser for motorferdsel knyttet til drift og vedlikehold samt bestemmelser knyttet til oppgradering. **Vi ber statsforvalter å ta kontakt med nettselskapene for å vurdere om**

de trenger bestemmelser knyttet til oppgradering og orientere om fremtidige planer som berører dette området.

Dette gjelder følgende bestemmelser:

- § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:
 - *Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.*
- §7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:
 - *Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.*
 - *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.*

Bonn:

Nord for det foreslåtte verneområdet Bonn er det nettanlegg eid av Elvia AS. Midtnett AS er områdekonsesjonærer i dette området. NVE ser at det er lagt inn et unntak for drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting i forbindelse med akutt utfall av eksisterende energi- og kraftanlegg, men mangler bestemmelser som åpner for motorferdsel ved drift- og vedlikehold, samt bestemmelser for oppgradering og fornyelse.

Dette gjelder følgende bestemmelser:

- § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:
 - *Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.*
- §7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:
 - *Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.*
 - *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.*

NVE vil derfor ber om å åpne for motorisert transport i forbindelse med drift og vedlikehold. Vi ber statsforvalter om å ta kontakt med Elvia AS og Midtnett AS slik at de kan vurdere om det er behov som kan oppstå i forbindelse med oppgradering og fornyelse av nettanlegg. Vi ber også nettselskapene å informere om fremtidige planer og prosjekter i området. Vi ber nettselskapene å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

Med hilsen

Alexander Tropé Stenhagen
Konsulent
Godkjent av Maria Sidelnikova
Seniorrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Kopimottakerliste:

NUMEDALS LAUGENS BRUGSEIERFORENING

STATNETT SF

RAKKESTAD ENERGI AS

HALLINGDAL KRAFTNETT AS

Olje- og energidepartementet

NORGESNETT AS

ELVIA AS

STATKRAFT ENERGI AS

STATKRAFT AS

GODFARFOSS KRAFT AS

MIDTNETT AS

ROLLAG NETT AS

Mottaker: sfovpost@statsforvalteren.no

Avs: Pål Inge Synsfjell

2023/42380

Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat, Lillestrøm og Gjerdrum kommuner, Viken

Avgrensning av områdene

Jeg vil gjøre oppmerksom på at det i tilgrensning til foreslått utvidelse av Høgsmåsan naturreservat ligger flere områder med svært høy forvaltningsmessig og økologiske verdier. Spesielt relevant i tilknytning til Høgsmåsan er et mindre område (Område 1, se vedlagt kart) øst for Høgsmåsan. Området ligger i umiddelbar nærhet til verneforslaget og utgjør del av kantsonen til Høgsmåsan, samt fungerer som viktig økologisk korridor fra Ulvedalen (område 3) som er et annet naturskogsområde med store verneverdier. Det er registrert flere NT arter og VU arter **i område 1**, samt innslag av eldre løvskogsuksesjon. Det virker også som område 1 har noe rikere bakkevegetasjon og høyere bonitet enn omkringliggende områder. I forbindelse med verneformålet vil område 1 øke måloppnåelse og verdsetting betraktelig fra foreløpig avgrensning. En sondering for inkludering av område 1 bør gjennomføres.

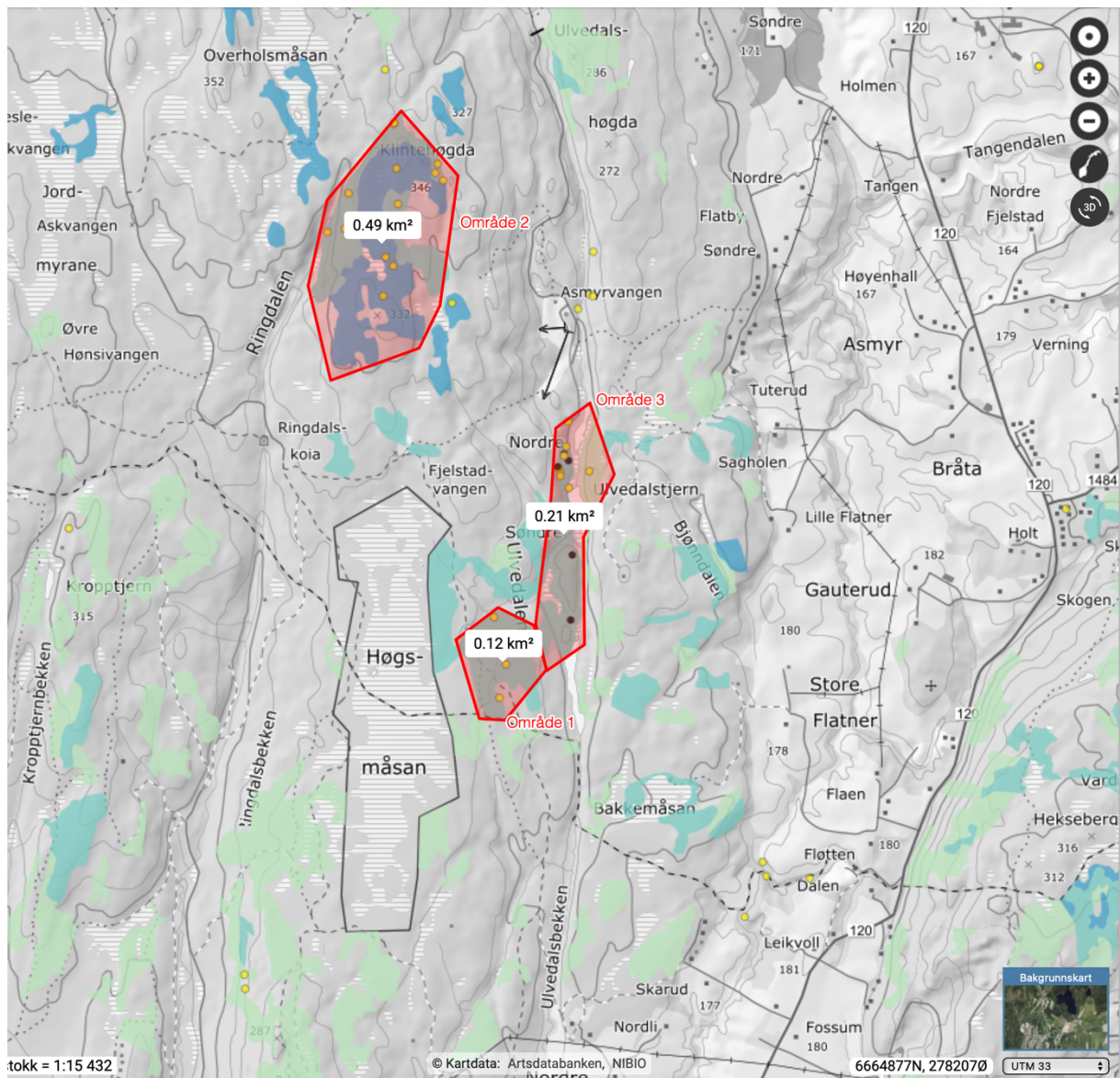
I et større perspektiv og for bevaring av de meste verdifulle restene av naturskog sør på Romeriksåsene bør det også jobbes for inkludering av **Klintehøgda område 2** og **Ulvedalen område 3** (se vedlagt kartutsnitt) som et større barskogvernområde. Disse to områdene er økologiske «hot-spots» og det er registrert svært høye konsentrasjoner av arter med både nasjonale og internasjonale verneverdier (samt ansvarsarter) her. Område 2 og 3 henger også sammen med Høgsmåsan og vi har en unik mulighet her til å sikre sammenheng mellom flere svært viktig naturskogsområder. Områdene skiller seg også ut ved å ligge relativt lavt ift. andre verneområder i Romeriksåsene og representerer en mulighet for økt oppfyllelse av vern av lavlandsnaturskog på Østlandet.

Ovennevnte områder ser jeg at dessverre ikke har vært del av vurderingen eller noen innspill til nå. Størrelsen og muligheten man har her for delvis sammenheng (korridorer) med øvrig verneområder gjør det spesielt viktig å få disse få gjenværende restene av naturskog sør på Romeriksåsene for vernet. Det er i denne sammenheng sannsynlig at Klintehøgda og Ulvedalen utgjør et av de mest verdifulle områdene sør på Romeriksåsene, men også for lavlandet på Østlandet.

Håper innspillet får betydning for arbeidet med endelig avgrensning av verneforslaget og for det framtidige arbeidet med frivillig vern i Romeriksåsene.

Vennlig hilsen

Pål Inge Synsfjell
(biolog og naturforvalter, bosatt i Gjerdrum)

Figur 1 Kartutsnitt med områder

[https://kilden.nibio.no/?topic=skogportal&bgLayer=graatone&zoom=9.3&x=6662804.79&y=278074.52&layers=skogplan eldreskog,arter iskog fredede,arter iskog prioriterte,arter iskog truede,arter iskog naer truet,user drawn&layers opacity=0.75,0.75,0.75,0.75,0.75,1 &layers visibility=true,true,true,true,true,true](https://kilden.nibio.no/?topic=skogportal&bgLayer=graatone&zoom=9.3&x=6662804.79&y=278074.52&layers=skogplan%20eldreskog,arter%20iskog%20fredede,arter%20iskog%20prioriterte,arter%20iskog%20truede,arter%20iskog%20naer%20truet,user%20drawn&layers%20opacity=0.75,0.75,0.75,0.75,0.75,1&layers%20visibility=true,true,true,true,true,true)

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Eldfrid Engen

Deres ref.
2023/42380

Vår ref.
19/243-92/LLH

Dato
23.11.2023

Høring av verneforslag for ni skogområder i Viken - uttalelse fra Språkrådet

Tresvika og Brattholmen naturreservat, Hvaler kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 13.04.2023.

Bonn naturreservat, Frogn kommune

Kartverket har reist navnesak på bruksnavnet *Bonn* og alle navn i området med forleddet *Bonn-/Bunn-/Bånn-*. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnet på verneområdet, jf. punkt 4.4.4 i Kartverkets håndbok for navnebehandling.

Bonneholet naturreservat, Frogn kommune

Se merknad til forrige navn.

Godfarfoss, Nore og Uvdal og Hol kommuner

Kartverket har reist navnesak på naturnavnet *Godfarfoss/Godfarfossen*. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnet på verneområdet, jf. punkt 4.4.4 i Kartverkets håndbok for navnebehandling.

Melåa naturreservat, Modum kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 06.04.2022.

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (utvidelse), Rollag kommune

Vi viser til vår tilråding datert 13.04.2023: «Vi har ingen merknader til at navnet videreføres på det utvidede verneområdet, men i samsvar med vanlig praksis anbefaler vi å droppe bindestreken og heller skrive navnet **Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat**. Dette var også vår anbefaling da området var på høring i 2017 (se tilråding datert 24.04.2017 og 10.05.2017)».

Fjella og Burumtjern naturreservat (utvidelse), Marker og Rakkestad kommuner

Ingen merknader, jf. tilråding datert 13.04.2023.

Smihagen naturreservat (utvidelse), Frogn kommune

Vi viser til vår tilråding datert 13.04.2023: «Vi har ingen merknader til at navnet videreføres på det utvidede verneområdet. Når det gjelder skrivemåten, er vi usikre på om *Smihagen* eller *Smiehagen* er riktig skrivemåte. Det går en tunnel under verneområdet som har navnet *Smiehagen*, men SSR har ikke registrert noe primærnavn som kan ligge til grunn for reservat- og tunnelnavnet, og vi finner heller ikke noe slikt navn i herredsregisteret, bustadnamnregisteret eller matrikkelutkastet. Vi ber derfor Kartverket, som får kopi av dette brevet, om å melde fra dersom de mener det er behov for å samordne navnet på naturreservatet og tunnelen».

Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner

Ingen merknader. Vi gjør oppmerksom på en skrivefeil i tittelen på vernekartet (*Høgsmosan* for *Høgsmåsan*).

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og
Viken

Kopi til:

Kartverket	Postboks 600 Sentrum	3507	HØNEFOSS
------------	-------------------------	------	----------

Statens vegvesen

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325

1502 MOSS

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Jan Antonsen / 69243554

Vår referanse:
23/211562-4

Deres referanse:
2023/42380

Vår dato:
08.01.2024

Uttalelse – høring – forslag om vern av ni skogområder i Viken – Tresvika og Brattholmen, Bonn, Bonneholet, Godfarfoss, Melåa, Trillemarka–Rollagsfjell, Fjella og Burumtjern, Smihagen, Høgsmåsan og Geitåsen

Vi viser til brev av 10. november 2023 fra Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Statsforvalteren varsler oppstart av verneprosess for fem nye verneområder og fire utvidelser av eksisterende naturreservat i Viken. Hensikten med meldingen er å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det lages et konkret verneforslag.

Verneprosess gjelder følgende fem nye områder,

- Tresvika og Brattholmen, Hvaler kommune
- Bonn, Frogn kommune
- Bonneholet, Frogn kommune
- Godfarfoss, Nore og Uvdal og Hol kommuner
- Melåa, Modum kommune

og utvidelse av følgende fire områder,

- Trillemarka–Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune
- Fjella og Burumtjern naturreservat, Marker og Rakkestad kommuner
- Smihagen naturreservat, Frogn kommune
- Høgsmåsan og Geitåsen (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Skoggata 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Statens vegvesen er vegeier med ansvar for å planlegge, utvikle, drifte og vedlikeholde riksvegene. Statens vegvesen har også et sektoransvar for trafiksikkerhet, kollektivtransport, gange, sykkel, universell utforming og for å redusere miljøbelastningen fra vegtrafikk.

Vi har tidligere hatt merknader til området ved Bonn i Frogn kommune, jf. vårt brev av 20. april 2023, vår referanse 22/68111-4. I et møte mellom Statsforvalteren og Statens vegvesen ble verneområdets avgrensning mot E134 (tidligere riksveg 23) diskutert. Vi ser nå at avgrensningen, etter vårt ønske, er tilpasset detaljreguleringsplan for *RV 23 Oslofjordforbindelsen Hurum grense-Vassum*.

For øvrige verneområder har vi ingen merknader da disse områdene ikke berører eksisterende eller fremtidige riksveger. Verneprosessen berører heller ikke vårt sektoransvar slik det er beskrevet ovenfor.

Statens vegvesen Transport og samfunn
Med hilsen

Anders O. T. Hagerup
seksjonssjef

Jan Antonsen
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

AKERSHUS FYLKESKOMMUNE, Schweigaards gate 4, 0185 OSLO

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE, Hauges gate 89, 3019 DRAMMEN

ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE, Oscar Pedersens vei 39, 1721 SARPSBORG

Kommentarer til høringsforslag, Utvidelse av Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat,

Rollag kommune.

I tillegg til våre tidligere kommentarer som er referert til i høringsdokumentet vil vi også kommentere at foreslått vernet område og forslåtte begrensninger på traktorveiene Pipetjønndalen, Kløvdalsveien vil resultere i redusert tømmerhogst med uttransport på Øytjønnevegen.

- Bidrag fra uttransport tømmeret til veien frafaller.

-Innenfor foreslått vernet område vil tilpassing av vei og møteplasser for dagens tømmerbiler vil bli om mulig, vanskeliggjort og tidkrevende byråkratisk å gjennomføre.

Økonomien i Øytjønnevegen er allerede anstrengt, så ett hvert bidrag er viktig for å opprettholde ,veien, uten økt belastning for andelseierne.

Generelt er vi svært kritisk til høringsforslaget.

-Innspill vi har kommet med er fra Statsforvalter besvart/hensyntatt svært dårlig, ofte med svarene

«det må vi se på, etter søknad, henvisning til dagens forskrift for Trillemarka, ev. kompensasjon/erstatning/alternativ tilkomst til vår eiendom tas det stilling til etter vern. «

Denne håndteringen gjør oss svært usikker på hvilken konsekvens dette får for oss/vår eiendom som nabo og rettighetshaver/bruker av omtalt veinett i fremtiden. Slik vi forstår frivilling vern gis grunneiere ett konkret tilbud med forskrifter og erstatningssum som de kan velge å godta eller ikke,

Hvorfor får ikke naboer som blir sterkt berørt av vern , som i dette tilfellet omhandler utnyttelse av vår eiendom mulighet til å godta eller ikke?

I høringsdokumentet under Saksgang 3. pkt.2 som bla. omhandler konsekvenser. Det er ikke konkretisert hvilke konsekvenser/begrensninger dette medfører når det gjelder, bruk, vedlikehold og tilpassing av veiene til dagens maskiner for tømmerhogst. Med bakgrunn i våre innspill er Stadsforvalteren kjent med problematikken knyttet til dette, og da utdypet begrensninger vil påføre nabo med tidsbruk og økonomisk tap. Tydelig fremstilling av konsekvenser i høringen vil senere gi riktig grunnlag for de som skal ta stilling til tilrådning og senere beslutninger.

Foreslår at høringsdokumentet revideres og sendes ut på ny høring og da med en av følgende forslag til tilkomst uten ulemper/begrensninger til naboeiendom.

-Dagens veitrase +tillegg-sone 10m.hver side av vei utgår fra verneområdets flateareal inkl. verneforskrifter. Eget dokument som tinglyses på hjemmelshavere så ikke endring i forskrift vil endre forutsetningene i fremtiden.

- Alternativ tilkomst tilbys vår eiendom. (vil kunne benyttes av Gnr.42/6 og 42/7)

Svein Bekkjorden og Kari Aabø Bekkjorden

Grunneiere 42/7

Fra
Svein Bekkjorden
Grunneier på 42/7 Nirigard
3628 Veggli

Hei!

Her kommer vår uttalelse til det utvida vernet av Trillemarka. Vi støtter opp om Gunnar og Laila sine uttalelser og har således likelydene svar som de. Se vedlegg.

I tillegg har jeg noen egne generelle betraktninger som jeg synes statsforvalteren skal ta inn over seg.

-Under vernet av Trillemarka med skyhøyt konfliktnivå og neglisjering av skogeieres tilnærming til drift av skog og eiendom, ble vi lova at det ikke skulle foregå randsoneforvaltning av områdene rundt Trillemarka. Det motsatte har skjedd da biologer og naturinteresserte har gått bevisst til verks og artsregistrert i stort monn på yttersiden av verneområdene, med det som resultat at vi blir sterkt begrensa i hvordan vi kan drive skogen, nær opptil verneområdet. Det eneste som er sikkert, er at ved en slik intensiv ressursbruk på artsregistrering vil en finne arter på rødlista nær sagt over hele Norge, så dette er ikke annet en et bakvei for vernere å hindre lovlig og nødvendig høsting av naturen. Her burde statsforvalteren tatt et tydelig standpunkt og sagt at her skal skogen drives etter gode skogbruksmessige prinsipper jmf overenskomst etter vernet.

-Uten å være dirkete berørt, vil jeg også rette sterk kritikk til bruk av naturtypebegrepet til vern av området. Flere naboer får nå store arealer underlagt vern/begrensninger som følge av at de ligger nær Lågen, og er våtmark. Disse områdene er jo beiter og områder med god produksjon med tanke på ved og biobrenselproduksjon. Det å ta ut høyproduksjonsområder for bønder på den måten, uten å følge prinsippene som er vedtatt, med frivillig vern, er høyst kritikkverdig. Det er tydelig at vi i Numedal skal betale for all den dårlige miljøsamvittigheten til de statsansatte i staten og fylket. Etter å ha sett at utallige naturtyper nå har blitt registrert i de digitale kartdatabasene, er jeg nysgjerrig på den rettskraftige forvaltningen av disse områdene. Er de nå å anse som verna? Har stat og fylke utvikla et tilleggsverktøy for å kunne verne områder i høyt tempo, med det resultat å undergrave frivillig vern insitamentet som tross alt var omforent løsning?

-Vi som ble omfatta av Trillemarkavernet, har stort sett overoppfylt målet om 10% vern av totalt skogareal, jeg syns dere kunne se til andre områder der dette er lenger unna måloppnåelse, og på den måten ramma mer rettferdig. Verneverdier vil oppstå over tid i alle områder som blir verna, at dere har valgt ut Numedal som på alle måter skal betale prisen for deres dårlige samvittighet, er helt feil.

Det kan da ikke være feil å diskutere at en miljø/vernebelastning som går på bekostning av produksjon og livskvalitet til bønder og skogeiere som blir ramma blir fordelt på en rettferdig måte?

Jeg tror at korstoget blant miljøbevegelsen og media med stat og fylke fint på slep, som stempler skogbrukere og bønder som miljøsyndere, gjør at vi får en sterk reduksjon av mat og tømmerproduksjon over litt tid i Norge. Da er det jo bare å håpe at de som var ivrigst i dette korstoget er klare til å betale prisen for rettferdig, miljøriktig mat og tømmerprodukter når det faktisk blir en mangelvare her i landet. Og da blir jo spørsmålet om det reelt sett, var så dårlig stelt med den norske arealforvaltningen i et internasjonalt perspektiv. Magefølelsen min er vel at det ikke er

så mye å hente på å verne/straffe/båndlegge det norske skogbruket og øvrig matproduksjon ihjel og satse på import....

Mvh
Svein Bekkjorden

Høring - Verneforslag for ni skogområder i Viken

Fylkeskommunens oppgaver på fagområdet friluftsliv er hjemlet i [Forskrift om fylkeskommunenes oppgaver innenfor friluftslivsområdet - Lovdata](#)

Fylkeskommunen skal ivareta og utvikle arealer, ferdselsårer og anlegg for friluftsliv og stimulere til friluftsliv. I statlig sikrede friluftslivsområder skal fylkeskommunen framskaffe oversikter over tilstanden i de sikrede områdene, herunder behov for tilrettelegging og opparbeiding, samt godkjenne forvaltningsplaner for de sikrede områdene og bidra til at slike blir utarbeidet.

Våre kommentarer må ses i lys av ovennevnte forskrift og hva vi ser som praktisk og nyttig forvaltning av områdene.

Generelle kommentarer:

Kulturminner

I forskriftene nevnes istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner som et gjøremål som det må søkes om. Vil ikke kulturminnemyndigheter med verneforskriftene i hånd, selv ta naturfaglige hensyn. Ved å legge inn istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner under unntak, vil man unngå tidkrevende søknadsprosesser. Alternativt vil være at kulturminnemyndigheten pålegges å varsle, med en viss svarfrist fra vernemyndigheten.

Arrangementer

I mange av verneforslagene er der forbudt med større arrangementer. Det bør defineres hva som er stort arrangement. Om det samsvarer med begrepet arrangement i rundskriv [Om lov om friluftslivet av 28. Juni 1957 nr. 16 - regjeringen.no](#), bør dette framkomme. Alternativt kan eksempler på hva som faller innenfor/utenfor begrepet klargjøres i merknad i forskriften.

Forvaltningsplaner

Det ligger lite forpliktelse i ordlyden «kan utarbeides forvaltningsplan», som står i alle verneforskriftene. For å ivareta verneverdiene i enkelte områder kan det nødvendig med en plan for skjøtsel og eventuell besøksstrategi. Ordet «kan» bør derfor skiftes ut med «bør». Det bør spesielt komme fram en forpliktelse til vernemyndigheten i områder som ligger nær

KULTUR Avdeling for frivillighet, friluftsliv, idrett og integrering

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

befolkningstette områder og/eller er mye besøkt. I denne sammenheng har vi lagt inn kommentar på aktuelle områder.

Med bakgrunn i dette har vi følgende kommentarer på verneforslagene:

Tresvika og Brattholmen, Hvaler kommune	<p>Tresvika og Brattholmen er del av de statlig sikrede områdene Tresvika og Bråteholmen (i Naturbase). Det bør avklares hvilket navn som er det riktige.</p> <p>Viken fk har vært deltaker i sikringsprosessen fra starten av og har sammen med Oslofjorden friluftsråd og Skjærgårdstjenesten fått gehør for avgrensning av naturreservatene i sør både på Brattholmen og i Tresvika. I de områdene som er utelatt i vernet er det stor trafikk og behov for tilretteleggingstiltak. Videre har vi pekt på at stier i begge områdene måtte være tegnet på vernekartet. Dette er ivaretatt i forslaget som er til høring.</p> <p>Bør ha forvaltningsplan som samstemmes med forvaltningsplanen for det statlig sikrede området.</p>
Bonn, Frogn kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Bonneholet, Frogn kommune	Sti utenfor grensa i sør-vest kan vises i kartet.
Godfarfoss, Nore og Uvdal kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Melåa, Modum kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Utvidelse av Trillemarka og Rollagsfjell, Rollag kommune	<p>Vil det være ryddigere og samle unntaksbestemmelsene som har referanse til forvaltningsplanen?</p> <p>Har forvaltningsplan.</p>
Utvidelse og sammenslåing av Fjella og Burumtjern, Marker og Rakkestad kommuner	<p>Ingen spesielle kommentarer.</p> <p>Bør ha forvaltningsplan som samstemmes med forvaltningsplan for det statlig sikrede området.</p>

Utvidelse av Smihagen, Frogn kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Høgsmåsan og Geitåsen (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner	Det er gjort unntak fra bestemmelsene til «merking,, skiløyper og gamle ferdselsveier». Det synes derfor unødvendig at det må søkes om preparering av skiløyper.

Vennlig hilsen

John Arve Eide
Fylkesdirektør

Per Kristen Gisleberg
Rådgiver